

Nr 165.

Ankom till riksdagens kansli den 20 maj 1938 kl. 6 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl.

(4:e avd.)

I propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1938/39 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, å driftbudgeten för budgetåret 1938/39 beräkna dels till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst följande förslagsanslag, nämligen

under andra huvudtiteln	kronor	1,550,000
» tredje »	»	235,000
» fjärde »		
försvarsdepartementet	»	39,000
försvarsstaben	»	28,000
rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap	»	7,500
lantförsvaret	»	4,250,000
sjöförsvaret	»	1,700,000
flygvapnet	»	420,000
försvarsväsendets kemiska anstalt	»	5,700
militärmeteorologisk informationstjänst	»	5,900
försvarsväsendets centrala civilanställningsbyrå ..	»	2,600
» femte huvudtiteln	»	6,200,000
» sjätte »	»	250,000
» sjunde »	»	2,900,000
» åttonde »	»	5,600,000
» nionde »	»	1,500,000
» tionde »	»	1,100,000.

dels ock till dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisnings- m. fl. anstalter under åttonde huvudtiteln ett förslagsanslag av 16,000,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 8 april 1938 dagtecknad proposition, nr 293, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna de av departementschefen förordade grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. under budgetåret 1938/39;

dels besluta, att utgifterna för dyrtidstillägg skola bestridas beträffande befattningshavare och pensionärer vid de affärsdrivande verken eller vid

av dessa övertagna företag eller inrättningar, försäkringsinspektionen och statens pensionsanstalt från de medel, av vilka verkets eller institutionens utgifter i övrigt bestridas;

dels besluta, att utgifterna för dyrtidstillägg, där arbetslönerna vid försvarsväsendets verkstäder och fabriker m. fl. anläggningar äro uppdelade i grundlöner och dyrtidstillägg, skola bestridas från vederbörande underhålls- eller anskaffningsanslag;

dels till Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst å driftbudgeten för budgetåret 1938/39 såsom förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln.....	kronor	1,550,000
» tredje »	»	235,000
» femte »	»	6,200,000
» sjätte »	»	250,000
» sjunde »	»	2,900,000
» åttonde »	»	5,600,000
» nionde »	»	1,500,000
» tionde »	»	1,100,000;

dels å driftbudgeten under fjärde huvudtiteln för budgetåret 1938/39 såsom förslagsanslag anvisa

till Försvarsdepartementet: Dyrtidstillägg	kronor	39,000
» Försvarsstaben: Dyrtidstillägg	»	28,000
» Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap: Dyrtidstillägg	»	7,500
» Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret	»	4,250,000
» Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret ..	»	1,700,000
» Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid flygvapnet ..	»	420,000
» Försvarsväsendets kemiska anstalt: Dyrtidstillägg ..	»	5,700
» Militärmeteorologisk informationstjänst: Dyrtidstillägg	»	5,900
» Försvarsväsendets centrala civilanställningsbyrå: Dyrtidstillägg	»	2,600;

dels ock till Dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisnings- m. fl. anstalter å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 16,000,000 kronor.

Propositionen nr 293 har hänvisats till statsutskottet utom såvitt angår pensionsväsendet. Utskottet behandlar nu propositionen i de delar, den remitterats till statsutskottet, dock med undantag för vad som i propositionen föreslagits beträffande dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisnings- m. fl. anstalter.

Beträffande befattningshavare med oreglerad avlöning är procenttalet för dyrtidstillägget lika med hälften av talet för levnadskostnadsökningen en-

ligt socialstyrelsens index, därvid procenttalet i förekommande fall avjämnas till närmast lägre hela tal. För befattningshavare med nyreglerad avlönning — det stora flertalet anställda — utgår dyrtidstillägget efter 18 enheter lägre procenttal. Vid nuvarande levnadskostnadsindex av 165 blir procenttalet för dyrtidstillägget enligt dessa regler 32 vid oreglerade verk och $(32 - 18 =)$ 14 vid nyreglerade verk. En levnadskostnadsindex av 166 eller 167 ger procenttalet 33 respektive 15 o. s. v.

Förhöjning av dyrtidstillägget på grund av försörjningsplikt gent emot barn under 16 års ålder tillkommer befattningshavare vid oreglerade verk med 10 kronor och vid reglerade verk med 9 kronor för månad och barn under 16 års ålder. Till nämnda belopp höjdes barntilläggen vid 1937 års riksdag. Tidigare utgjorde dessa tillägg 5, resp. 4 kronor. För befattningshavare under 25 år och utan sådan försörjningsplikt, som nu nämnts, nedsattes dyrtidstillägget med en tiondel.

Kostnaderna för dyrtidstillägg under nästa budgetår hava av departementschefen, i den mån särskilda anslag för kostnadernas bestridande erfordras å riksstaten under II—XI huvudtitlarna, beräknats med utgångspunkt från de procenttal som tillämpas vid en levnadskostnadsindex av 166.

Med denna beräkning skulle kostnaderna belöpa sig till sammanlagt 82.6 miljoner kronor, varav 27.9 miljoner kronor för befattningshavare och pensionärer vid affärsverken samt 54.7 miljoner kronor för övriga till dyrtidstillägg berättigade.

Under erinran, att Kungl. Maj:ts förevarande förslag i de delar det nu upptagits till behandling icke avser någon ändring av nu gällande allmänna grunder för dyrtidstilläggen, får utskottet, med tillstyrkande av förslaget, hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må

a) godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 8 april 1938 förordade grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. under budgetåret 1938/39;

b) besluta, att utgifterna för dyrtidstillägg skola bestriidas beträffande befattningshavare vid de affärsdrivande verken eller vid av dessa övertagna företag eller inrättningar och försäkringsinspektionen från de medel, av vilka verkets eller institutionens utgifter i övrigt bestridas;

c) besluta, att utgifterna för dyrtidstillägg, där arbetslönerna vid försvarsväsendets verkstäder och fabriker m. fl. anläggningar äro uppdelade i grundlöner och dyrtidstillägg, skola bestriidas från vederbörande underhålls- eller anskaffningsanslag;

d) till *Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1938/39 såsom förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln	kronor	1,550,000
» tredje »	»	235,000
» femte »	»	6,200,000
» sjätte »	»	250,000
» sjunde »	»	2,900,000
» åttonde »	»	5,600,000
» nionde »	»	1,500,000
» tionde »	»	1,100,000;

e) under fjärde huvudtiteln för budgetåret 1938/39 såsom förslagsanslag anvisa

till Försvarsdepartementet: Dyrtidstillägg	kronor	39,000
» Försvarsstaben: Dyrtidstillägg	»	28,000
» Rikskommisionen för ekonomisk försvarsberedskap: Dyrtidstillägg	»	7,500
» Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret	»	4,250,000
» Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret	»	1,700,000
Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid flygvapnet	»	420,000
» Försvarsväsendets kemiska anstalt: Dyrtidstillägg	»	5,700
» Militärmeteorologisk informations-tjänst: Dyrtidstillägg	»	5,900
» Försvarsväsendets centrala civilanställningsbyrå: Dyrtidstillägg	»	2,600.

Stockholm den 20 maj 1938.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Nilsson i Gränebo, Johansson i Fredrikslund, Svensson i Kompersmåla, Oscar Olsson, Asplund, Nilsson i Landeryd, Gustafsson i Benestad, Carlström, Lindström, Magnusson i Kalmar, Bäcklund och Bäckström; samt

från andra kammaren: herrar Råstock, Magnusson i Skövde, Eriksson i Stockholm, Jeppsson, Jonsson i Eskilstuna, Ward, Andersson i Södergård, Olsson i Staxäng, Persson i Tidaholm, Erlander, Andersson i Malmö och Hansson i Rubbestad.